

การพัฒนาการสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา*
DEVELOPMENT OF NATIONAL SECURITY BY ARMED FORCES
DEVELOPMENT COMMAND

ภาณุรัตน์ ดีเสมอ, เต็มศักดิ์ ทองอินทร์, สุรพล สุษะพรหม
Panurust Deesamur, Termsak Thong-In, Surapon Suyaprom
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkomrajavidyalaya University
Corresponding Author E-mail: pichitpuri2@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา วิเคราะห์หลักธรรม และนำเสนอการพัฒนาการสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 394 คน จากแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลสถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 25 รูปหรือคน วิเคราะห์ข้อมูลแบบอรรถาธิบายและพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า 1. การสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มีการดำเนินการสร้าง เส้นทางคมนาคมให้ได้มาตรฐาน สร้างแหล่งน้ำ สร้างอาชีพในชุมชน ส่งเสริมการทำเกษตรแบบแปลงใหญ่ ทำให้ประชาชนเกิดการรวมกลุ่มและวางแผนอย่างเป็นระบบ 2. หลักธรรมในการพัฒนาการสร้างความมั่นคงแห่งชาติโดยหลักอภิปธานียธรรม 7 เน้นการประชุม ประสานความร่วมมือ จัดทำมติดีร่วมกัน การให้การยอมรับในตัวประชาชน เน้นการสร้างความร่วมมือ การจัดสรรทรัพยากร การใช้สถานที่ที่ตรงกับความต้องการของประชาชนรับฟังข้อเสนอแนะ นำความร่วมมือมาสร้างภูมิคุ้มกันชุมชน 3. การพัฒนาการสร้างความมั่นคงแห่งชาตินำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสร้างความมั่นคงแห่งชาติแก่ประชาชนพัฒนาต่อยอดการดำรงชีวิตให้เหมาะสม ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนรวมกลุ่ม ส่งเสริมอาชีพประชาชน ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด จัดทำแผนพัฒนาและจัดทำโครงการอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชน

คำสำคัญ: การพัฒนา; การสร้างความมั่นคงแห่งชาติ; หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

* Received November 8, 2020; Revised November 29, 2020; Accepted December 2, 2020

Abstract

The objectives of this research article were to study National security development of the Armed Forces Development Command, to analyze Dhamma Principles for developing national security and to present the development of the national security development of the Armed Forces Development Command using Mixed Methods: The quantitative research, data were collected from 394 samples with questionnaires and analyzed data with statistics: percentage, mean, standard deviation. The qualitative research, data were collected from 25 key informants with in-depth-interview scripts and analyzed by descriptive interpretation. The findings of the study revealed that: 1. Building a National Security by the arm force Development Command by constructing standard communication roads water resources, occupation in community, large plot farming promotion encouraging people to congregate and systematic group planning, 2. Dhamma principles for the development of national security by using Apparihaniyadhamma 7, focusing on meeting cooperating in make a joint resolution, respecting the elders, yielding cooperation, resources allocation, using facilities in line with the needs of the people, listening to suggestions and using cooperation to build immunity in the community. 3. Development of national security, applying the philosophy of sufficiency economy was that people extended appropriate livelihood, promoting people to organize and create occupations for people, promoting the use of limited resources, systematic developing plans and projects for the highest benefits for the people.

Keywords: Development; National Security; Armed Forces Development Command

บทนำ

ความมั่นคงแห่งชาติมองผ่านแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 ถึงฉบับที่ 12 แนวทางสร้างความมั่นคงแห่งชาติอาศัยแนวนโยบายอัตรากำลังเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ พัฒนาประเทศสู่ความทันสมัย วางอยู่บนพื้นฐานของระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมและทาสนิยม เรื่องความเหนือกว่าทางด้านวัฒนธรรมเชื้อชาติและอารยธรรมตะวันตก

ผ่านเครือข่ายเศรษฐกิจและการค้า การใช้กำลังทหาร การเผยแพร่ศาสนาและเผยแพร่ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ ก่อให้เกิดการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน สาธารณูปโภค โรงพยาบาล โรงเรียน และความเป็นเมือง รวมถึงความสะดวกรสบายที่เกิดขึ้น แต่ประเทศต้องแลกด้วยความทันสมัยนั้นเกิดปัญหาความเสื่อมโทรมลงทางด้านทรัพยากรธรรมชาติมลภาวะปัญหาทางเศรษฐกิจสังคมอย่างรุนแรงและเรื้อรัง รวมถึงการไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ของประชาชน (พัชรินทร์ สิริสุนทร, 2556)

ปัญหาด้านความมั่นคงของประเทศไทยในปัจจุบันมีลักษณะผสมผสานระหว่างภัยคุกคามรูปแบบเดิม คือ ภัยคุกคามด้านการทหาร เช่น การสู้รบตามแนวชายแดน หรือความขัดแย้งเรื่องเส้นเขตแดน และภัยคุกคามรูปแบบใหม่ คือ ภัยคุกคามที่เกี่ยวกับความมั่นคงของมนุษย์ และส่งผลกระทบต่อ การเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ รวมถึงทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะยาว โดยมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น ภาวะโลกร้อน ภัยพิบัติ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ก่อให้เกิดภัยพิบัติธรรมชาติที่รุนแรง และการแพร่ขยายที่ก่อให้เกิดอันตรายในวงกว้าง เช่น โรคอุบัติใหม่ อาชญากรรมข้ามชาติและการก่อการร้าย (ฉัตรชัย ศรีเมืองกาญจนา, 2562) และวิกฤตการณ์ความมั่นคงในระดับประเทศ ระดับภูมิภาคและระดับโลก การใช้แนวทางปฏิบัติที่ดี ในระดับสากลมาประยุกต์ใช้ เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติที่สมบูรณ์และเหมาะสมกับการดำเนินการของประเทศไทยมากที่สุด ทั้งเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมรับรู้เรียนรู้และศึกษาทำความเข้าใจแนวทางการจัดการความเสี่ยงด้วยการเตรียมความพร้อมของชาติตั้งแต่ในภาวะปกติ ตลอดจนสามารถสนับสนุนและลดความเสี่ยงของภัยคุกคามในรูปแบบต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพอันจะส่งผลดีต่อความมั่นคงของประชาชนสังคมและประเทศชาติอย่างแท้จริงต่อไป (ประยูรธจันทร์โอชา, 2560) กองทัพกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ นโยบายหลักของภารกิจด้านนี้คือการสนับสนุนโครงการพระราชดำริทุกโครงการโดยเฉพาะตามแนวชายแดนในเขตที่หน่วยราชการอื่นเข้าไปไม่ถึง หน่วยทหารจึงได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการให้ความช่วยเหลือ ปกป้องคุ้มครองแก่ราษฎรในชนบทห่างไกลความเจริญอันเป็นการสนองตอบต่อพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันที่ทรงห่วงใยราษฎรในพื้นที่ดังกล่าว (โรงเรียนเสนาธิการทหารบก, 2562)

หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กลุ่มทหารที่เน้นใช้ปัญญา จิตปฏิบัติการณ์ในพื้นที่ชายแดนตามนโยบายรัฐ ปรับวิธีการเชิงใช้อำนาจตามกลไกของรัฐ การใช้ศาสตร์พระราช และการใช้หลักอภิปรายธรรม 7 ประกอบด้วย 1. หมั่นประชุมกันเองนิจ 2. พร้อมเพรียงกันประชุมและเลิกประชุม 3. ไม่บัญญัติสิ่งที่ยังไม่ได้บัญญัติและไม่เลิกสิ่งที่ยังไม่บัญญัติไว้แล้ว จัดทำมติร่วมกัน 4. เคารพนับถือผู้ใหญ่ รับฟังคำสั่งสอนของผู้ใหญ่ถือว่าเป็นสิ่งที่ดี 5. ไม่ชมเก่งลวงเกินสตรี 6. การให้ความเคารพต่อผู้อาวุโส สถานที่ และทรัพยากร 7. การ

ให้ความร่วมมือสร้างภูมิคุ้มกันในชุมชนซึ่งเป็นหลักธรรมในการพัฒนาการสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาและประสบการณ์ ทำให้เกิด รูปแบบการบริหารจัดการรัฐแนวใหม่ สู่สังคมสมัยใหม่ สังคมที่เน้นกิจกรรมการแลกเปลี่ยนมูลค่าทางเศรษฐกิจ การสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ภายใต้นโยบายประชารัฐของรัฐบาลปัจจุบัน สนองตอบความต้องการของประชาชนซึ่งเป็นเจ้านาย ของข้าราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฐานภาษีจากเม็ดเงินจำนวนมาก นโยบายสาธารณะที่รัฐรับใช้ประชาชนด้วยการบริหารจัดการเพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชนทั้งคนเมืองและคนชนบทอย่างเท่าเทียมกัน (บุญทัน ดอกโธสง, 2553; พระสุธีวีรบัณฑิต (โชวี ทสสนีโย) และคณะ, 2562; ธนยศ ชวะนิตย์, 2561) ซึ่งประชาชนสามารถเข้าถึงอำนาจรัฐ และตรวจสอบอำนาจรัฐควบคู่กับการสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ของรัฐ กลายเป็นกลไกย่อยๆ ที่มีผลต่อการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาล อำนาจที่แท้จริงทุกระบบอยู่ภายใต้อำนาจความต้องการของประชาชนและในยุคปัจจุบันอำนาจมีการเปลี่ยนแปลงผ่านเครื่องมือเทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารและเชื่อมโยงอำนาจเชิงเครือข่าย การสร้างอำนาจกลไกลของรัฐ จำเป็นจะต้องมีการจัดการเชิงอำนาจในรูปแบบใหม่เน้นการบริหารจัดการภาครัฐและการใช้อำนาจรัฐผ่านระบบกลไกลตลาดภาครัฐ เพื่อให้เกิดกิจกรรมแลกเปลี่ยนสนองต่อและสนับสนุนกันและกัน เพื่อเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ระบอบการเมือง ความพยายามสร้างทุนชาติ กลุ่มวิสาหกิจความร่วมมือที่ต้องรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง (พิชิต ปุริมาต, 2559)

ด้วยเหตุปัญหาและความสำคัญเบื้องต้นผู้วิจัยมีความสนใจศึกษา การพัฒนาการสร้างความมั่นคงแห่งชาติตามแนวชายแดน ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา และใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อการวางแผนการใช้อำนาจรัฐรูปแบบใหม่ การใช้อำนาจบริหารกระจายอำนาจสู่กลไกลภาคประชาชน สามารถนำนโยบายรัฐไปใช้พัฒนาตนเองตามแนวชายแดน เพื่อสร้างความมั่นคงแห่งชาติ กลุ่มและสมาชิกชุมชนฐานราก ลดความเหลื่อมล้ำ และผล การสร้างความมั่นคงแห่งชาติ: ตลาดภาครัฐ นโยบายประชารัฐ วิสาหกิจชุมชน ผู้บริโภค และธรรมาภิบาล สามารถนำไปจัดทำเป็นแนวทางการปฏิบัติ ของการใช้อำนาจรัฐรูปแบบใหม่สู่สังคมอุดมคติ 4.0 ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
2. เพื่อวิเคราะห์หลักธรรมในการพัฒนาการสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
3. เพื่อนำเสนอการพัฒนาการสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) คือ

การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ เจ้าหน้าที่ภาครัฐ จำนวน 7 คน ผู้นำชุมชนในพื้นที่ จำนวน 16 คน พระสงฆ์นักวิชาการ จำนวน 2 รูป เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูล โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มาถอดเสียงและบันทึกเป็นข้อความนำข้อความจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมา จำแนกเป็นประเด็นและเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย วิเคราะห์คำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนผู้ได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการในพื้นที่ตำบลเป่าหมาย พ.ศ. 2560-2562 หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 23 ที่รับการสนับสนุนจากหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา จำนวน 23,652 คน (หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 23, 2562) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนผู้ได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการในพื้นที่ตำบลเป่าหมาย พ.ศ. 2560- 2562 หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 23 ที่รับการสนับสนุนจากหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ระดับความคลาดเคลื่อน 5 % ได้กลุ่มตัวอย่าง 394 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งสัดส่วน ของ Taro Yamane เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่ครอบคลุม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. การสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา การดำเนินงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาดำเนินการในพื้นที่เป้าหมายการพัฒนา ดังนี้
ดำเนินงานก่อสร้างเส้นทางคมนาคมโดยเริ่มจากหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาได้เข้ามาดำเนินการสร้างเส้นทางคมนาคมให้ได้มาตรฐาน ปรับปรุงเส้นทางที่เป็นถนนลูกรังให้เป็นถนนลาดยาง เพิ่มปริมาณการใช้ถนนให้กว้างขึ้น สร้างถนนช่วยการเดินทางติดต่อชุมชนข้างเคียงให้ได้รับความสะดวกในการเดินทางและยังมีการดำเนินการจัดทำป้ายเตือนทางโค้ง ป้ายจราจร เพื่อลดและป้องกันอุบัติเหตุ

ดำเนินงานจัดหาน้ำกินน้ำใช้ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาสร้างความมั่นคงแห่งชาติ ด้วยการสร้างแหล่งน้ำใช้บริโภคและเพื่อทำการเกษตร จัดหาหรือพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อทำการเกษตรในช่วงฤดูแล้งปลูกพืชทั้งระยะสั้นและระยะยาว พัฒนาแหล่งน้ำร่วมโดยการชุดสร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ และภาคประชาชนเพื่อรองรับการสร้างอาชีพ และแหล่งอาหารของประชาชน จัดหาหรือพัฒนาแหล่งน้ำลดปัญหาน้ำท่วมขังพื้นที่ทำการเกษตร สร้างแหล่งน้ำร่วมกับชุมชนสำหรับทำประปาหมู่บ้านแก้ปัญหาชะลอความรุนแรงการไหลของน้ำ รวมทั้งสร้างฝายน้ำล้นเพื่อเชื่อมเส้นทางจราจร

ดำเนินงานพัฒนาช่วยเหลือประชาชน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะเข้าไปส่งเสริมกลุ่มแปรรูปสร้างอาชีพในชุมชน ส่งเสริมกลุ่มการเลี้ยงโคเนื้อลูกผสม สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับจัดกิจกรรมอบรมความรู้ทางการเกษตรแก่ประชาชน ช่วยให้ประชาชนพึ่งพาตนเองได้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และหน่วยทหารได้เข้าไปสนับสนุนจัดหาอุปกรณ์ ส่งเสริมอาชีพ ขยายผลเป็นกลุ่มแปรรูปกล้วย กลุ่มเพาะเห็ด ส่งเสริมกิจกรรมด้านการทอผ้าให้ประชาชนมีรายได้เสริม ส่งเสริมการรวมกลุ่มปุ๋ยชีวภาพควบคู่กับการดำเนินโครงการเกษตรผสมผสานฯ รองรับความมั่นคงชุมชน มีอาหาร อาชีพ มีรายได้ สนับสนุนกลุ่มแปรรูปพัฒนาสู่การเป็นวิสาหกิจชุมชน/สหกรณ์

ดำเนินงานเกษตรผสมผสานหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาดำเนินโครงการเกษตรผสมผสานร่วมกับประชาชน สร้างระบบเส้นทาง น้ำ ให้เข้าถึงไร่นา ทำให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมนำทรัพยากรที่ตนเองมีอยู่สร้างเป็นแหล่งทุนและเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิตทางการเกษตร ทำเกษตรแบบแปลงใหญ่สนับสนุนน้ำเพื่อการเกษตรทำให้ประชาชนเกิดการรวมกลุ่มและจัดการวางแผนทางการเกษตรอย่างเป็นระบบ อาศัยสร้างการมีส่วนร่วมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและประชาชนในส่งเสริมการดำรงชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงก่อให้เกิดอาชีพ พึ่งพาตนเอง เพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย

การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานข้อมูลการสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ในภาพรวม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.06) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านงานก่อสร้างเส้นทางคมนาคม มีระดับความคิดเห็นสูงสุด (\bar{X} = 4.16) รองลงมาคือ ด้านงานเกษตรผสมผสาน (\bar{X} = 4.09) และต่ำที่สุดคือ ด้านงานพัฒนาช่วยเหลือประชาชน (\bar{X} = 3.94)

2. หลักธรรมในการพัฒนาการสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา สำหรับการประยุกต์หลักธรรมในการพัฒนาการสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา โดยใช้หลักอปริหานิยธรรม 7 จำแนกออกเป็น

ด้านการประชุมอย่างต่อเนื่อง หน่วยบัญชาการพัฒนายึดแนวทางการดำเนินงานตามหลักการบริหารนิยธรรมโดยเน้นการประชุม หน่วยทหารพัฒนาจะเข้ามาประสานและจัดประชุมเพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยทหารประชาชนผู้นำชุมชน เนื่องจากการประชุมจะทำให้เกิดการระดมความคิดในการแก้ไขปัญหา

ด้านการมีองค์ประชุมครบ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนามุ่งเน้นให้เกิด การประชุมที่มีองค์ประชุมครบเพราะการที่ทำให้ครบองค์ประชุมจะทำให้เกิดความพร้อมเพียงการยอมรับในมติของที่ประชุม ในการประชุมแต่ละครั้งหน่วยทหารพัฒนาจะเชิญชวนให้หน่วยงานและประชาชนที่มีความหลากหลายได้เข้ามาแสดงความคิดเห็นและนำเสนอข้อมูลรวมถึงปัญหาและข้อติดขัดแนวปฏิบัติร่วมกัน เมื่อครบองค์ประชุมจึงมีการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในการประชุมและลงมติ

ด้านการจัดทำมติร่วมกัน จากการที่ผู้เข้าร่วมประชุมทุกคนได้รับข้อมูล คำชี้แจงจากหน่วยทหารพัฒนาแนวปฏิบัติที่รับฟังข้อเสนอแนะจากประชาชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดทำมติร่วมกันและนำมาปฏิบัติก็จะเกิดความสมัครสมานสามัคคีในการดำเนินโครงการ

ด้านการให้การยอมรับประธานและผู้อาวุโส การประชุมเมื่อต้องดำเนินโครงการต่างๆ ภายใต้รูปแบบการประชุมประธานและผู้อาวุโสมีส่วนสำคัญเพราะการรวมกลุ่มนั้นประธานและผู้อาวุโสจะถูกคัดเลือกจากสมาชิก ประธานและผู้อาวุโสจะเป็นตัวแทนประสานงานกับหน่วยงานภายนอกและประสานงานกับหน่วยทหารพัฒนาที่เข้ามาสนับสนุนกิจกรรมและโครงการของกลุ่ม

ด้านการไม่ใช้กำลังควบคุม การดำเนินโครงการต่าง ๆ เพื่อสร้างความมั่นคงของหน่วยทหารพัฒนามีลักษณะที่แตกต่างจากการดำเนินงานของหน่วยทหารทั่วไปกล่าวคือจะเน้นการประชุมการสร้างความร่วมมือทดแทนการควบคุม มีการใช้ข้อมูล การให้เหตุผล นำเสนอข้อมูลต่อชุมชน ซึ่งที่ผ่านมาจะเน้นการประชุมการสร้างความร่วมมือ ประชุมเพื่อให้เกิดการกำหนดแนวทางในการพัฒนาและสร้างร่วมมือ จุดสำคัญ ใช้คุณธรรมใช้หลักธรรม การรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกมาเป็นแนวทางในการจัดการประชุมเพื่อให้เกิดความสามัคคีและปรองดองร่วมกัน

ด้านการให้ความเคารพต่อองค์ความรู้ สถานที่ และทรัพยากร หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาใช้วิธีการนำเสนอองค์ความรู้ รวมถึงการจัดสรรทรัพยากร การใช้สถานที่ที่ตรงกับความต้องการของประชาชน มุ่งเน้นการพัฒนาแหล่งน้ำ พัฒนาพื้นที่ขุดสระน้ำ รับฟังข้อเสนอแนะจากชุมชนที่เข้าร่วมประชุมเป็นการเคารพในองค์ความรู้และการใช้ทรัพยากรต่างๆ ในชุมชน เกิดการแลกเปลี่ยนร่วมกับพื้นที่ ร่วมกับชุมชนและหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ

เพื่อให้เกิดการจัดสรรทรัพยากรและลดความสูญเสียของพื้นที่ทางการเกษตรที่ประชาชนครอบครองอยู่

ด้านการให้ความร่วมมือสร้างภูมิคุ้มกันในชุมชน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา นำความร่วมมือมาสร้างภูมิคุ้มกันชุมชน รูปแบบการสร้างความมั่นคง ได้แก่ การสร้างเส้นทางคมนาคม ถนนลูกรัง ถนนลาดยาง ถนนคอนกรีตตามที่ชุมชนหน่วยงานในพื้นที่เสนอมา การจัดหาน้ำกินน้ำใช้ น้ำอุปโภค และมีน้ำเพื่อการเกษตรก็จะเป็นเรื่องการขุดสระน้ำ สร้างสถานที่กักเก็บน้ำสร้างความร่วมมือระหว่างสมาชิกในชุมชนส่งเสริมให้ประชาชนดำรงชีวิตภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง จัดทำเวทีประชาชนเพื่อค้นหาความต้องการของประชาชนรวมถึงการเข้ามาสนับสนุนพัฒนาอาชีพ

การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานข้อมูลหลักอภิธานิยธรรม 7 หลักธรรมในการสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หลักอภิธานิยธรรม ๗ หลักธรรมในการสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ในภาพรวม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.07) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการให้ความเคารพต่อองค์ความรู้ สถานที่ และทรัพยากร มีระดับความคิดเห็นสูงสุด (\bar{X} = 4.15) รองลงมา คือ ด้านการจัดทำมติร่วมกัน (\bar{X} = 4.12) และต่ำที่สุดคือ ด้านการไม่ใช้กำลังควบคุม (\bar{X} = 3.98)

3. การพัฒนาการสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการพัฒนา ดังนี้

ด้านความพอประมาณ หน่วยทหารพัฒนาได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสร้างความมั่นคงแก่ประชาชนพัฒนาต่อยอดการดำรงชีวิตให้เหมาะสม ซึ่งเราควรมีความพอประมาณทั้งการหารายได้ และพอประมาณในการใช้จ่าย ความพอประมาณในการหารายได้โดยส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนรวมกลุ่มทำงานหารายได้ด้วยช่องทางสุจริต ซึ่งประชาชนในชุมชนก็ทำงานอย่างเต็มความสามารถ สำหรับความพอประมาณในการใช้จ่ายหน่วยทหารพัฒนา ก็จะส่งเสริมองค์ความรู้ในการใช้จ่ายให้เหมาะสมกับฐานะความเป็นอยู่ ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยหรือใช้จ่ายเกินตัว

ด้านความมีเหตุผล หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาส่งเสริมอาชีพประชาชนก็เท่ากับการสร้างความมั่นคงแก่ประเทศชาติ เพราะประชาชนมีอาชีพ มีรายได้ พึ่งพาตนเองได้ ไม่ย้ายถิ่นฐาน สร้างกิจกรรมอบรมให้ความรู้ ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด จัดประชุมค้นหาความต้องการในชุมชน จัดทำแผนพัฒนาและจัดทำโครงการต่างๆ อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ชุมชนสามารถดำรงชีวิตสนองตอบความต้องการของประชาชน และการ

ลงทุนของภาครัฐก่อให้เกิดการเพิ่มมูลค่าอย่างต่อเนื่องทำให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้

ด้านการมีภูมิคุ้มกัน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาได้เข้ามาพัฒนาจัดโครงการสนับสนุนต่อยอด การดำรงชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงเกิดเป็นภูมิคุ้มกันจากการมีอาหารมีน้ำใช้เพื่อการดำรงชีพ มีภูมิคุ้มกันจากการสร้างรายได้ การจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร สิ่งเหล่านี้เป็นภูมิคุ้มกันที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของหน่วยทหารพัฒนาที่เข้ามาสนับสนุนให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีจนเกิดเป็นภูมิคุ้มกันที่ดีสามารถสร้างรายได้และดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม

การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานข้อมูลค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การสร้างความมั่นคงแห่งชาติที่มีผลต่อการดำรงชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.09) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านภูมิคุ้มกัน มีระดับความคิดเห็นสูงที่สุด (\bar{X} = 4.14) รองลงมาคือด้านความมีเหตุผล (\bar{X} = 4.10) และต่ำที่สุดคือ ด้านความพอประมาณ (\bar{X} = 4.04)

อภิปรายผลการวิจัย

1. การสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ด้านงานก่อสร้างเส้นทางคมนาคม หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาได้เข้ามาดำเนินการสร้างเส้นทางคมนาคมให้ได้มาตรฐาน ปรับปรุงเส้นทางที่เป็นถนนลูกรังให้เป็นถนนลาดยาง จัดทำป้ายเตือนทางโค้ง ป้ายจราจร ลดและป้องกันอุบัติเหตุ ด้านงานจัดหาน้ำกินน้ำใช้หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาสร้างความมั่นคงแห่งชาติด้วยการสร้างแหล่งน้ำใช้บริโภคและเพื่อทำการเกษตร พัฒนาแหล่งน้ำร่วมโดยการขุดสระร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชนเพื่อรองรับการสร้างอาชีพ และแหล่งอาหารของประชาชน สร้างแหล่งน้ำร่วมกับชุมชนสำหรับทำประปาหมู่บ้าน รวมทั้งสร้างฝายน้ำล้นเพื่อเชื่อมเส้นทางจราจร ด้านงานพัฒนาช่วยเหลือประชาชน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะเข้าไปส่งเสริมกลุ่มแปรรูปสร้างอาชีพในชุมชน ส่งเสริมกลุ่มการค้าเลี้ยงโคเนื้อลูกผสม ช่วยให้ประชาชนให้พึ่งพาตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รองรับความมั่นคงชุมชน มีอาหาร มีอาชีพ และมีรายได้ ด้านงานเกษตรผสมผสาน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาดำเนินโครงการเกษตรผสมผสานร่วมกับประชาชน สร้างระบบเส้นทางน้ำให้เข้าถึงไร่นา สร้างเป็นแหล่งทุนและเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิตทางการเกษตร สร้างการมีส่วนร่วมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและประชาชนในส่งเสริมการดำรงชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ก่อให้เกิดอาชีพ พึ่งพาตนเอง เพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย สอดคล้องกับ กิตติพจน์ กาญจนาคม (2560) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาระยะ 20 ปี

(พ.ศ.2560– 2579) ผลการวิจัยพบว่า ด้านภารกิจของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาโดยกำหนดภารกิจ การพัฒนาทรัพยากรบุคคลชุมชนพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของประเทศให้มีความพร้อมต่อการป้องกันประเทศจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ การพัฒนาพื้นที่เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร น้ำ และพลังงานรวมถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด การพัฒนาพื้นที่ขอบชายแดนของประเทศและประเทศเพื่อนบ้านเพื่อสนับสนุนเกื้อกูลและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การป้องกันและช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติทั้งในและนอกประเทศ

2. หลักธรรมในการพัฒนาการสร้าง ความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา การประยุกต์หลักธรรมในการพัฒนาการสร้าง ความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา โดยใช้หลักอปริหานิยธรรม 7 ด้านการประชุมอย่างต่อเนื่อง เน้นการประชุมและจัดประชุมเพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยทหาร ประชาชน ผู้นำชุมชนทำให้เกิดการระดมความคิดเห็นความต้องการในการแก้ไขของประชาชน ด้านการเมืองค์ประชุมครบ เน้นให้เกิดการประชุมด้วยความพร้อมเพียง เมื่อครบองค์ประชุมจึงมีการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในการประชุม และลงมติร่วมกัน ด้านการจัดทำมติร่วมกัน แนวปฏิบัติที่รับฟังข้อเสนอแนะจากประชาชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดทำมติร่วมกันและนำมาดีไปปฏิบัติก็จะเกิดความสามัคคีในการดำเนินโครงการ ด้านการให้การยอมรับประธาน ประธานมีส่วนสำคัญเพราะการรวมกลุ่มนั้นประธานจะถูกคัดเลือกจากสมาชิก ประธานจะเป็นตัวแทนของกลุ่ม ประสานงานกับหน่วยงานภายในและภายนอกที่เข้ามาสนับสนุนกิจกรรมและโครงการของกลุ่ม ด้านการไม่ใช้กำลังควบคุม จะเน้นการประชุมการสร้างความร่วมมือ ประชุมเพื่อให้เกิดการกำหนดแนวทางในการพัฒนา และสร้างความร่วมมือ จุดสำคัญ ใช้คุณธรรม ใช้หลักธรรม การรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกมาเป็นแนวทางในการจัดการประชุมเพื่อให้เกิดความสามัคคีและปรองดองร่วมกัน ด้านการให้ความเคารพต่อองค์ความรู้ สถานที่ และทรัพยากร นำเสนอองค์ความรู้ รวมถึงการจัดสรรทรัพยากร การใช้สถานที่ที่ตรงกับความต้องการของประชาชน มุ่งเน้นการพัฒนาแหล่งน้ำ รับฟังข้อเสนอแนะจากชุมชนที่เข้าร่วมประชุม ร่วมกับชุมชนและหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ด้านการให้ความร่วมมือสร้างภูมิคุ้มกัน ในชุมชน สร้างความร่วมมือระหว่างสมาชิกในชุมชนส่งเสริมให้ประชาชนดำรงชีวิตภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง จัดทำเวทีประชาชนเพื่อค้นหาความต้องการของประชาชนรวมถึงการเข้ามาสนับสนุนพัฒนาอาชีพ สอดคล้องกับภาส ภาสัทธา (2558) ได้วิจัยเรื่อง การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อความโปร่งใส ในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า การนำหลักธรรม อปริหานิยธรรม 7 กับหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติเพื่อสร้างความโปร่งใสในการบริหารงาน คือ 1. หมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ 2. พร้อมเพรียงกันประชุม

พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม พร้อมเพรียงกันทำกิจที่พึงทำ 3. ไม่บัญญัติสิ่งที่มีได้บัญญัติไว้ ไม่ล้มล้างสิ่งที่บัญญัติไว้ 4. ท่านเหล่าใดเป็นผู้ใหญ่ในชุมชน (ชาววัชชี) เคารพนับถือท่านเหล่านั้น เห็นถ้อยคำของท่านว่าเป็นสิ่งอันควรรับฟัง 5. บรรดากุลสตรี กุลกุมารีทั้งหลายให้อยู่ดีโดยมิถูกข่มเหง หรืออวดคร่ำครวญใจ 6. เคารพสักการบูชาเจดีย์ 7. จัดให้ความอารักขา คุ้มครอง ป้องกัน อันชอบธรรมแก่พระอรหันต์ทั้งหลาย เพื่อให้เกิดแนวทางอันดีงาม ในการบริหารงานและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารและบุคลากร

3. การพัฒนาการสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณ ประชาชนพัฒนาต่อยอดการดำรงชีวิตให้เหมาะสม ซึ่งเราควรจะมี ความพอประมาณทั้งการหารายได้และใช้จ่าย ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนรวมกลุ่มทำงานหารายได้ การใช้จ่ายให้เหมาะสมกับฐานะความเป็นอยู่ ไม่ใช่จ่ายฟุ่มเฟือยหรือใช้จ่ายเกินตัว และในขณะเดียวกัน ก็ใช้จ่ายในการดูแลตนเอง และครอบครัวอย่างเหมาะสม ด้านความมีเหตุผล ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด จัดประชุมค้นหาความต้องการในชุมชน จัดทำแผนพัฒนาและจัดทำโครงการต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ชุมชนสามารถดำรงชีวิตสนองต่อความต้องการ และการลงทุนของภาครัฐ ก่อให้เกิดการเพิ่มมูลค่าทำให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ ด้านการมีภูมิคุ้มกัน จัดโครงการสนับสนุนต่อยอด การดำรงชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงเกิดเป็นภูมิคุ้มกันจากการมีอาหารมีน้ำใช้เพื่อการดำรงชีพ มีภูมิคุ้มกันจากการสร้างรายได้ การจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร สิ่งเหล่านี้เป็นภูมิคุ้มกันที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของหน่วยทหารพัฒนาที่เข้ามาสนับสนุนให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีจนเกิดเป็นภูมิคุ้มกันที่ดีสามารถสร้างรายได้และดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ กันต์ อินทวงศ์ (2556) ได้วิจัยเรื่องการประยุกต์หลักการจัดการธุรกิจแบบมีส่วนร่วมของเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถของคนในท้องถิ่นอย่างเป็นระบบและยั่งยืน พบว่า การรับรู้ข่าวสารเพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจ มีความเข้าใจในความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจแบบเศรษฐกิจพอเพียงได้แก่ การใช้เทคโนโลยีให้มีความเหมาะสมกับธุรกิจโดยถูกต้องตามหลักวิชาการราคาถูก และจุดอ่อนยังมีลักษณะด้านการจัดการเศรษฐกิจพอเพียงที่ไม่เห็นด้วยแต่เป็นส่วนน้อยโดยมีความคิดเห็นว่า การใช้เทคโนโลยีให้มีความเหมาะสมกับธุรกิจโดยถูกต้องตามหลักวิชาการและราคาถูกคิดแต่ปัญหายังมีลักษณะของความคิดเห็นว่าในหลักการจัดการเศรษฐกิจพอเพียง ยังไม่ครอบคลุมกับการจัดการธุรกิจ ซึ่งสิ่งนี้อาจจะสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้น

องค์ความรู้จากการวิจัย

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการศึกษาวิจัยโดยการสำรวจ เอกสารที่เกี่ยวข้องการสัมภาษณ์ เชิงลึก และการสนทนากลุ่มเฉพาะการพัฒนาการสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาซึ่งผู้วิจัยได้องค์ความรู้

ภาพที่ 1 การสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัย การค้นหาคำความต้องการพัฒนาแก้ปัญหาความต้องการของประชาชนสร้างการมีส่วนร่วมตามหลักอปริหานิยธรรม 7 โดยหน่วยหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 23 นำหลักการ 3 เสาหลัก คือ สร้างงาน เสริมหลักธรรม นำเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาแก้ปัญหาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนงานก่อสร้างเส้นทางคมนาคม งานจัดหาน้ำกินน้ำใช้ งานพัฒนาช่วยเหลือประชาชน งานส่งเสริมเกษตรกรผสมผสาน มีการใช้หลักธรรมควบคู่กับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงนำไปสู่การพัฒนาให้เกิด

ความยั่งยืนเกิดจากความสมดุลจากงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนานำไปสู่ความมั่นคงแห่งชาติสอดคล้องกับการดำเนินงานและการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาที่มีความเหมาะสม ส่งผลทำให้หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาเป็นหน่วยงานหลักที่มีบทบาทในการสนับสนุนงานความมั่นคง ในด้านการพัฒนาเพื่อความมั่นคงและเตรียมความพร้อมของทรัพยากรบุคคลชุมชน พื้นที่ เพื่อป้องกันภัยคุกคามทุกรูปแบบและประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ชายแดนและทุรกันดารเพื่อตอบสนองงานการพัฒนาเพื่อความมั่นคงและการช่วยเหลือประชาชนจะทำให้หน่วยสามารถดำเนินการได้ในทุกรูปแบบสามารถเผชิญต่อเหตุการณ์ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ควรมีการกำหนดนโยบายในการพัฒนายุทธโศปกรณ์ที่ทันสมัยรวมถึงเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
2. ควรมีการส่งเสริมมุ่งเน้นการพัฒนาคน ชุมชนรวมถึงกำลังพลของหน่วย ให้มีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาร่วมกัน โดยจัดให้มีสถานที่อบรมและศึกษาเฉพาะงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
3. ควรมีนโยบายขยายพื้นที่การทำงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในส่วนของพื้นที่ตอนในของประเทศ
4. ควรจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมให้กับหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่เนื่องจากประชาชนยังมีความต้องการได้รับการพัฒนาจากหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาอีกมาก

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการพัฒนาศักยภาพของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการแก้ปัญหาความยากจนของประชาชนฐานรากอย่างยั่งยืน
2. ควรศึกษาสหปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
3. ควรศึกษาองค์ประกอบของหลักธรรมที่เหมาะสมต่อการดำเนินงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

เอกสารอ้างอิง

- กันต์ อินทวงศ์. (2556). การประยุกต์หลักการจัดการธุรกิจแบบมีส่วนร่วมของเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถของคน ในท้องถิ่นอย่างเป็นระบบและยั่งยืน (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- กิตติพงศ์ กาญจนาคม. (2560). แนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560– 2579). (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: การป้องกันราชอาณาจักรรุ่นที่ 59.
- ฉัตรชัย ศรีเมืองกาญจน. (2562). การบริหารจัดการด้านความมั่นคงพื้นที่ชายแดนของประเทศไทย. สืบค้น 22 ธันวาคม 2562, จาก <https://www.parliament.go.th>.
- ธนยศ ชวานิตย์. (2561). รูปแบบกระบวนการทัศน์รัฐประศาสนศาสตร์เชิงวัฒนธรรม. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, 7(1), 1 – 17.
- บุญทัน ดอกไธสง. (2553). ขอบข่ายรัฐประศาสนศาสตร์ยุคโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ปัญญาชน.
- ประยุทธ์ จันทร์โอชา. (2560). แผนเตรียมความพร้อมแห่งชาติ (พ.ศ.2560-2564). กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ.
- พระสุธีวีรบัณฑิต (ไชว์ ทสฺสนิโย) และคณะ. (2562). รัฐประศาสนศาสตร์เปลี่ยนโลก. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, 8(2), 300-314.
- พัชรินทร์ สิริสุนทร. (2556). แนวคิด ทฤษฎี เทคนิคและการประยุกต์เพื่อการพัฒนาสังคม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิชิต ปุริมาตร. (2559). รัฐศาสตร์กับการเมืองการปกครองของไทย. นครราชสีมา: หจก. ทัศน์ทองการพิมพ์.
- ภาส ภาสสัตธา. (2558). การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อความโปร่งใส ในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- โรงเรียนเสนาธิการทหารบก. (2562). ภารกิจของกองทัพบก. สืบค้น 22 ธันวาคม 2562, จาก <https://www.rtarf.mi.th/index.php/th>.
- หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 23. (2562). สรุปผลการปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ 2560 – 2562. เลย: หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 23.